

EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
OBCHODNÁ FAKULTA

Evidenčné číslo: 102003/B/2019/36100139018576388

PRÁVNA ÚPRAVA ODDLŽENIA FYZICKÝCH OSÔB
V KRAJINÁCH EURÓPSKEJ ÚNIE
BAKALÁRSKA PRÁCA

2019

Darya Doluda

EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE

OBCHODNÁ FAKULTA

**PRÁVNA ÚPRAVA ODDLŽENIA FYZICKÝCH OSÔB
V KRAJINÁCH EURÓPSKEJ ÚNIE**

Bakalárska práca

Študijný program: Medzinárodné Podnikanie

Študijný odbor: Medzinárodné Podnikanie

Pracovisko: Katedra Obchodného Práva

Vedúci bakalárskej práce: JUDr. Mária Veterníková, PhD.

Bratislava, 2019

Darya Doluda

Čestné vyhlásenie

Vyhlasujem, že som celú bakalársku prácu vypracovala samostatne v spolupráci s vedúcou práce a s použitím uvedenej odbornej literatúry.

Bratislava

.....

vlastnoručný podpis

Pod'akovanie

Moje pod'akovanie patrí vedúcej bakalárskej práce JUDr. Márii Veterníkovej, PhD. za odborné vedenie, cenné rady, pripomienky a čas, ktorý mne a mojej práci venovala.

Osobitné pod'akovanie patrí mojim rodičom a mojim najbližším, pretože bez ich podpory a pomoci by som to nezvládla.

ABSTRAKT

DOLUDA, Darya: *Právna úprava oddlženia fyzických osôb v krajinách Európskej únie*. Obchodná fakulta; Katedra obchodného práva. – Vedúci záverečnej práce: JUDr. Mária Veterníková, PhD. – Bratislava: OF, 2019, s. 44

Cieľom bakalárskej práce je priblížiť právnu úpravu oddlženia fyzickej osoby a porovnať systémy fungovania oddlženia vo vybraných krajinách EÚ. Práca je rozdelená na štyri kapitoly, obsahuje úvod a záver. V práci sa nachádzajú dva grafy a jedna tabuľka. Prvá kapitola je venovaná súčasnému stavu riešenej problematiky doma a v zahraničí, stručne opisuje vznik oddlženia a priebeh v iných krajinách a komplexne charakterizuje proces oddlženia fyzických osôb. V nasledujúcej kapitole sú charakterizované hlavné a čiastkové ciele práce. V tretej kapitole je popísaná metodika a metódy skúmania, ktoré boli použité pri písaní bakalárskej práce. Štvrtá kapitola opisuje dnešnú situáciu na Slovensku v oddlžení, venuje sa stručnej charakteristike právnej úpravy konkurzného konania v Európskej únii a právnej úpravy oddlženia vo vybranej krajine EÚ, ktorou je Česká republika a porovnaniu predmetných právnych úprav Slovenskej a Českej republiky.

Kľúčové slová: dlžník, úpadok dlžníka, oddlženie, právna úprava

ABSTRACT

DOLUDA, Darya: *Legal regulation of the unbundling of natural persons in the countries of the European Union*, Business faculty; Department of Commercial law. – Head of the Thesis: JUDr. Mária Veterníková, PhD. – Bratislava: OF, 2019, pages. 44

The aim of the Bachelor's thesis is to make a approach to the legal regulations of debt relief of natural person and to compare the systems of debt relief working in selected EU countries. The thesis is divided into four chapters, contains an introduction and conclusion. It also contains two graphs and one table. The first chapter is dedicated to the current status of solving issues home and abroad. It briefly describes the origin of debt relief and development in other countries, comprehensively characterizes the process of debt relief of natural persons. The following chapter is characterized by main and partial objectives of the thesis. The third chapter describes the methodology and methods of investigation used to write this bachelor's thesis. The fourth chapter describes current situation in Slovakia concerning debt relief and deals with the brief characteristics of legal regulations of the bankruptcy in the European Union and the legal regulations of debt relief in the chosen EU country of Czech Republic. It also compares the respective legal regulations of Slovakia and Czech Republic.

Key words: debtor, the debtor's bankruptcy, debt relief, legal regulation

Obsah

ÚVOD	8
1. Súčasný stav riešenej problematiky doma a v zahraničí	9
1.1. Vznik oddĺženia a priebeh v iných krajinách	9
1.2. Proces oddĺženia fyzickej osoby podľa slovenskej právnej úpravy	10
1.2.1. Úpadok fyzickej osoby	10
1.2.2. Spôsobý riešenia úpadku	11
1.3. Oddĺžovacie konanie	12
1.4. Oddĺžovací konkurz	14
1.4.1. Konkurzná podstata.....	16
1.4.2. Speňaženie majetku.....	17
1.4.3. Právo vykúpiť majetok z konkurznej podstaty.....	18
1.4.4. Rozvrh výťážku.....	18
1.4.5. Zrušenie konkurzu.....	19
1.4.6. Smrť dlžníka.....	20
1.5. Splátkový kalendár.....	20
1.5.1. Termíny splátok	22
1.6. Zrušenie oddĺženia	23
2. Cieľ práce	26
3. Metodika práce a metódy skúmania	27
4. Výsledky práce a diskusia	28
4.1. Súčasná situácia na Slovensku	28
4.2. Právna úprava konkurzného konania v Európskej únii	30
4.3. Základná charakteristika insolvenčného zákona	33
4.4. Oddĺženie podľa českej právnej úpravy	35
4.5. Porovnanie slovenskej a českej právnej úpravy	37
5. Záver	40
6. Použitá literatúra	42

ÚVOD

V súčasnosti, v minulosti aj v budúcnosti platí a bude platiť, že každý jedinec vo svete hľadá a bude hľadať čo najvhodnejšie spôsoby zarábania peňazí na prežitie a pre lepší život. Niektoré spôsoby, napr. podnikanie, môžu byť rizikové. Podnikateľ sa môže dostať do tzv. dlhovej pasce, do úpadku. To ale neznamená, že nemá šancu na záchranu. Šancu na záchranu dlžníka ponúka aj právo. Tejto problematike sa venujeme v tejto práci.

Ak sa dostane do finančných ťažkostí fyzická osoba, má možnosť zbaviť sa dlhov s pomocou konkurzného práva. Na Slovensku je základným prameňom konkurzného práva zákon č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon o konkurze a reštrukturalizácii“ alebo „ZKR“). Na základe predmetného zákona úpadok, resp. hroziaci úpadok dlžníka sa môže riešiť tromi spôsobmi, a to konkurzom, reštrukturalizáciou a oddĺžením. V tejto práci sa zaoberáme tretím spôsobom riešenia úpadku dlžníka a to oddĺžením.

V súčasnosti na Slovensku stále viac a viac fyzických osôb využíva inštitút oddĺženia, ako možnosť zbavenia sa dlhov, a to vďaka novelizácii Zákona o konkurze a reštrukturalizácii, ktorá nadobudla účinnosť 1. marca 2017 a sprístupnila oddĺženie väčšiemu počtu osôb. Od nadobudnutia účinnosti tejto novely počet osobných bankrotov rastie veľkým tempom a neprestáva rásť. Preto je potrebné dozvedieť sa o procese oddĺženia a jeho podmienkach viac.

Dôležitou je aj skutočnosť, že Slovensko je súčasťou Európskej únie (ďalej aj „EÚ“), ktorá funguje na princípe voľného pohybu základných komodít. S voľným pohybom sú spojené medzinárodné obchodné styky, ktoré môžu viesť k cezhraničnému úpadku dlžníka. Jeho riešenie potom komplikuje odlišnosť právnych úprav oddĺženia v jednotlivých členských štátoch EÚ. Na tieto účely Európska únia prijala nariadenie, ktoré je účinné na území všetkých členských štátov, s cieľom zosúladiť jednotlivé právne úpravy. V práci sa venujeme porovnaniu právnych úprav vybraných krajín EÚ, aby sme poukázali na rozdielnosti a spoločné prvky v jednotlivých právnych úpravách týkajúcich sa oddĺženia.

1. Súčasný stav riešenej problematiky doma a v zahraničí

1.1. Vznik oddĺženia a priebeh v iných krajinách

Právna úprava oddĺženia fyzickej osoby existuje už určitú dobu a sú krajiny aj mimo Európy, ktoré využívali daný spôsob zbavenia sa dlhov dlho pred tým, ako podobná právna úprava bola prijatá na Slovensku. V tejto časti práce veľmi krátko poukážeme na prvé kroky vzniku oddĺženia fyzickej osoby vo svete. A priblížime priebeh oddĺženia v iných krajinách.

Proces oddĺženia fyzickej osoby použili ako prví Američania ešte v polovici 19. storočia a o 100 rokov neskôr začali túto skúsenosť preberať v Európe. Rozdiely v legislatíve, cieľoch, ideológii, kultúre a iných aspektoch diktujú rozdiely aj v prístupoch v tomto smere.

V Spojených štátoch amerických je právna úprava priaznivejšia pre dlžníkov, európske pravidlá majú tendenciu uprednostňovať veriteľov. Napríklad, severoamerickí občania sa môžu zbaviť dlhov za niekoľko mesiacov, zatiaľ čo v niektorých európskych krajinách môže proces oddĺženia trvať až 10-12 rokov. To však neznamená, že právne predpisy USA sa automaticky stávajú "bielymi" a európske právne predpisy sa stávajú "čiernymi". Na rozdiel od Spojených štátov majú európske krajiny rozvinutejší systém sociálneho zabezpečenia, ktorý môže pomôcť dlžníkom vyrovnáť sa s dlhmi.

Zatiaľ čo severoamerická koncepcia má za cieľ oslobodiť dlžníka od dlhu, v krajinách ako je Dánsko, Island, Nórsko, Švédsko a Fínsko je prvoradá - maximálna návratnosť pôžičky a finančné "ozdravenie" dlžníka. V Nemecku a Rakúsku je konečným cieľom konkurzného konania splácanie dlhov prostredníctvom povinného splátkového kalendára.

Dôležitým rozdielom v prístupoch Nemecka a Rakúska je to, že správca, ktorý je pridelený dlžníkovi s cieľom koordinácie správnosti platieb, taktiež pomáha dlžníkovi v hľadaní zamestnania, čím sa s určitého hľadiska snaží o zlepšenie finančnej situácie dlžníka.

Taktiež je dôležité poznamenať, že v niektorých krajinách uprednostňujú predsúdne riešenie problému osobného bankrotu fyzickej osoby, v iných sa naopak všetko rozhoduje bez výnimky, len prostredníctvom súdnych konaní.¹

1.2. Proces oddĺženia fyzickej osoby podľa slovenskej právnej úpravy

1.2.1. Úpadok fyzickej osoby

Jedným zo spôsobov obživy jednotlivca je podnikanie, ktoré je ale vo svojej podstate dosť riskantné. Podnikatelia nemajú istotu, že činnosť v ktorej podnikajú bude úspešná. A dôsledkom neúspechu podnikateľa môže byť zlá finančná situácia, kvôli ktorej sa podnikateľ stáva neschopným plniť vlastné peňažné záväzky. Podnikateľ sa zadlží, dostane sa do úpadku alebo mu úpadok hrozí. Avšak úpadok nie je záležitosťou len podnikateľov, do tejto nepriaznivej situácie sa môže dostať aj nepodnikateľ.

„Úpadok je objektívny stav, ktorý nastáva nezávisle od vôle dlžníka v okamihu, keď sa splnia predpoklady ustanovené v zákone“²

Úpadok resp. hroziaci úpadok dlžníka upravuje Zákon o konkurze a reštrukturalizácii. Podľa daného zákona dlžník je v úpadku vtedy keď je predĺžený alebo platobne neschopný. Teda zákon o konkurze a reštrukturalizácii uvádza dve možné formy úpadku, prvou formou je úpadok vo forme predĺženia a druhou formou je úpadok vo forme platobnej neschopnosti.

Podľa § 3 ods. 2 ZKR, fyzická osoba sa považuje za platobne neschopnú, keď nie je schopná plniť 180 dní po lehote splatnosti minimálne jeden peňažný záväzok. Ak peňažný záväzok nie je možné vymôcť exekúciou alebo v prípade keď dlžník nesplnil povinnosť udelenú mu súdom, aby sa v termíne do 20 dní od doručenia výzvy vyjadril k návrhu veriteľa na

¹ KAĎKALO, Andrej, Опыт банкротства в других странах. [online]. Rostov na Donu: ООО «ЮК Основа». [cit. 14.3.2019]. Dostupné na internete <[http://yrcreditrostov.ru/bankrotstvo-fizicheskix-licz-\(grazhdan\)-v-rostove-na-donu/opyit-bankrotstva-v-drugix-stranax](http://yrcreditrostov.ru/bankrotstvo-fizicheskix-licz-(grazhdan)-v-rostove-na-donu/opyit-bankrotstva-v-drugix-stranax)>

² VETERNÍKOVÁ, Mária a kol., Základy obchodného práva pre ekonómov. Bratislava: Wolters Kluwer, 2017 st.254, ISBN 978-80-8168-727-3.

vyhlásenie konkurzu a nepreukázal svoju platobnú schopnosť, považuje sa za platobne neschopného.

Podľa § 3 ods. 3 ZKR predĺženým je ten, kto má povinnosť viesť účtovníctvo podľa predpisov zákona o účtovníctve, hodnota jeho záväzkov je väčšia ako hodnota jeho majetku a má viac ako jedného veriteľa. Hodnoty záväzkov a hodnoty majetku dlžníka sa stanovujú podľa vedeného účtovníctva alebo hodnoty sú určené znaleckým posudkom, ktorý v akomkoľvek prípade má prednosť pred účtovníctvom, a berú sa do úvahy aj očakávané výsledky ďalšieho prevádzkovania podniku. Do celkovej sumy záväzkov sa nezapočítavajú sumy záväzkov podriadenosti, a ani záväzky, ktorým by sa v konkurze vyhovel v poradí ako podriadeným pohľadávkam.

Podľa Zákona o konkurze a reštrukturalizácii je veľmi dôležitý princíp prevencie. Každý dlžník má povinnosť, vyplývajúcu zo zákona, predchádzať úpadku. To znamená, ak dlžníkovi hrozí úpadok, tak dlžník je povinný prijať bez odkladu vhodné opatrenia na odvrátenie úpadku. Keď je dlžník v kríze, znamená to skutočnosť, že dlžníkovi hrozí úpadok. Z tohto vyplýva, že ak dlžník podľa zákona o účtovníctve je povinný účtovať, zároveň je povinný stále sledovať svoju finančnú situáciu a jej vývoj, stav svojich záväzkov a svojho majetku, takým spôsobom aby bol schopný včas zistiť hrozbu úpadku a prijať potrebné opatrenia, ktoré danú skutočnosť odvrátia (§ 4 ods. 2 ZKR).

1.2.2. Spôsoby riešenia úpadku

Zákon o konkurze a reštrukturalizácii upravuje tri rôzne spôsoby zvládnutia úpadku dlžníka, resp. hroziaceho úpadku a to sú konkurz, reštrukturalizácia a oddĺženie. Každý z týchto spôsobov je upravený v inej časti zákona, konkrétne konkurz je upravený v druhej časti zákona, reštrukturalizácia v tretej a oddĺženie v štvrtej časti.

Konkurz, resp. konkurzné konanie je likvidačným procesom, pri ktorom sa majetok dlžníka speňaží a výnos z majetku sa rozdelí medzi veriteľov dlžníka kolektívnym spôsobom, buď oddelene pre zabezpečených veriteľov, alebo pomerne medzi nezabezpečených veriteľov. Hlavným cieľom konkurzu je kolektívne uspokojenie veriteľov.

Reštrukturalizácia, resp. reštrukturalizačné konanie je to spôsob záchrany podniku, ktorému hrozí úpadok alebo už je v úpadku. V tomto procese sa dlžník a veritelia dohodnú na pláne reštrukturalizácie, podľa ktorého by sa mali postupne uspokojiť pohľadávky veriteľov. Účelom reštrukturalizácie je záchrana podniku dlžníka alebo aspoň jeho časti a uspokojenie pohľadávok veriteľov. Je to alternatívny spôsob riešenia úpadku k likvidačnému konkurzu.

Oddĺženie, resp. oddĺžovacie konanie je to sanačný proces, pomocou ktorého dlžníci – fyzické osoby majú možnosť zbaviť sa svojich dlhov dvomi formami a to konkurzom (oddĺžovací konkurz) alebo splátkovým kalendárom. Hlavným cieľom oddĺženia je dať dlžníkom fyzickým osobám šancu na záchranu tým, že sa oslobodia od svojich tzv. starých dlhov. A práve tomuto spôsobu riešenia úpadku budeme venovať podrobnejšie.

1.3. Oddĺžovacie konanie

Každý dlžník fyzická osoba má právo využiť oddĺženie ako možnosť zbaviť sa časti svojich dlhov, a daný proces prebieha pod dohľadom súdu. Nie je dôležité, či dlžník je alebo nie je podnikateľom. „Dlžník – fyzická osoba si má právo zvoliť formu oddĺžovacieho konania.“³ Dlžník môže zvoliť jednu z dvoch foriem oddĺženia jednou je oddĺžovací konkurz, druhou splátkový kalendár. Výber riešenia závisí od majetkových pomerov dlžníka. Forma oddĺžovacieho konkurzu by bola vhodná najmä pre dlžníkov, ktorých majetok nepostačuje na splatenie dlhov. Takýto dlžníci musia súhlasiť so speňažením svojho majetku. Avšak táto forma oddĺženia je vhodná aj pre dlžníkov, ktorí nemajú žiadny príjem a ani žiadny majetok. Splátkový kalendár je vhodný najmä pre dlžníkov, ktorí si chcú zachovať svoj majetok, teda nesúhlasia s jeho speňažením, a majú príjem, z ktorého si môžu dovoliť pravidelne splácať svoje dlhy po dobu piatich rokov, alebo hodnota ich majetku prevyšuje výšku dlhov.

Prvou podmienkou na to aby fyzická osoba mohla podať návrh na začatie oddĺžovacieho konania je to, aby voči dlžníkovi bolo vedená exekúcia alebo obdobné vykonávacie konanie. A pri samotnom podaní návrhu na určenie splátkového kalendára alebo vyhlásenie konkurzu

³ VETERNÍKOVÁ, Mária a kol., Základy obchodného práva pre ekonómov. Bratislava: Wolters Kluwer, 2017 st.270, ISBN 978-80-8168-727-3.

dlžník musí byť zastúpený Centrom právnej pomoci alebo advokátom ktorého určí Centrum právnej pomoci, a to až do pridelenia správcu.

Podľa §166a Zákona o konkurze a reštrukturalizácii, pohľadávky, ktoré môžu byť uspokojované v oddľžovacom konkurze alebo splátkovým kalendárom sú:

- a) „pohľadávka, ktorá vznikla pred kalendárnym mesiacom, v ktorom bol vyhlásený konkurz alebo poskytnutá ochrana pred veriteľmi,
- b) budúca pohľadávka ručiteľa, spoludlžníka alebo inej osoby, ktorej vznikne pohľadávka voči dlžníkovi, ak bude za neho plniť záväzok, ktorý vznikol pred rozhodujúcim dňom,
- c) pohľadávka, ktorá vznikne v súvislosti s vypovedaním zmluvy alebo odstúpením od zmluvy (§ 167d), ak ide o zmluvu uzatvorenú pred vyhlásením konkurzu.“⁴

Pohľadávky podľa §166a sa v konkurze uplatňujú prihláškou.

Tento zákon upravuje aj pohľadávky, ktoré sú vylúčené z uspokojenia, a to sú podľa §166b:

- a) „príslušenstvo pohľadávky, ktoré presahuje 5 % istiny pohľadávky za každý kalendárny rok existencie pohľadávky, na ktoré vznikol nárok pred rozhodujúcim dňom; za obdobie kratšie ako kalendárny rok zostáva vymáhateľná alikvotná časť príslušenstva,
- b) príslušenstvo pohľadávky, na ktoré vznikol nárok v rozhodujúci deň a po rozhodujúcom dni; to neplatí pre pohľadávku z úveru na bývanie, ibaže bola prihlásená do konkurzu,
- c) pohľadávka zo zmenky, ak bola podpísaná dlžníkom pred rozhodujúcim dňom,
- d) zmluvné pokuty a iné súkromnoprávne alebo verejnoprávne peňažné sankcie, kde povinnosť, ktorá zakladá právo uplatniť alebo uložiť takúto pokutu alebo sankciu, bola porušená pred rozhodujúcim dňom,

⁴ 377/2016 Z. z. zákon ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii, §166a [cit. 20.3.2019]. Dostupné na internete: <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2016/377/20170301>>

- e) peňažné pohľadávky, ktoré patria alebo patrili osobe spriaznenej s dlžníkom a vznikli pred rozhodujúcim dňom,
- f) trovy účastníkov konania, ktoré im vznikli v súvislosti s účasťou v konkurznom konaní alebo v konaní o určení splátkového kalendára.“⁵

Niektorých pohľadávok sa oddlženie netýka, to sú tzv. nedotknuté pohľadávky. Upravuje ich §166c ZKR, tieto pohľadávky musia byť zachované v plnom rozsahu. Takýmito pohľadávkami napríklad sú: peňažný trest vyplývajúci z Trestného zákona, pohľadávka dieťaťa na výživné, pohľadávka z právnej pomoci, ktorú dlžníkovi poskytlo Centrum právnej pomoci v súvislosti s oddlžovacím konaním, nepeňažná pohľadávka a iné. Ale aj tento druh pohľadávok dlžník môže uplatniť prihláškou, čo bude mať vplyv plynutie premĺčacej doby a na možnosť pomerného uspokojenia. Avšak keď takáto pohľadávka nebude prihlásená následkom nebude jej nevymáhateľnosť. Tento druh pohľadávky je vymáhateľný v celom rozsahu počas oddlžovacieho konkurzu, ale aj po zrušení konkurzu.

„Dlžník je oprávnený opätovne sa domáhať oddlženia konkurzom alebo splátkovým kalendárom najskôr po uplynutí desiatich rokov od vyhlásenia konkurzu alebo od určenia splátkového kalendára.“⁶

1.4. Oddlžovací konkurz

Oddlžovací konkurz je upravený v štvrtej časti ZKR a návrh na jeho vyhlásenie môže podať len dlžník fyzická osoba, ktorý ale musí byť zastúpený Centrom právnej pomoci alebo advokátom, ktorého určí Centrum právnej pomoci. Návrh sa musí podať na predpísanom tlačíve. A k návrhu sa musí doložiť vyhlásenie dlžníka o jeho platobnej neschopnosti, zoznam veriteľov, zoznam osôb spriaznených s dlžníkom, životopis dlžníka s opisom jeho

⁵ 377/2016 Z. z. zákon ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii, §166b [cit. 20.3.2019]. Dostupné na internete: <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2016/377/20170301>>

⁶ 377/2016 Z. z. zákon ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii, §166(2) [cit. 20.3.2019]. Dostupné na internete: <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2016/377/20170301>>

aktuálnej situácie, zoznam aktuálneho majetku, zoznam majetku väčšej hodnoty, ktorý vlastnil v posledných troch rokoch a doklad, ktorý preukazuje, že voči dlžníkovi sa vedie exekučné alebo iné vykonávacie konanie, ale ten nesmie byť starší ako 30 dní. Dňom doručenia návrhu na súd zo všetkými prílohami začína oddlžovacie konanie.

Pri správnom splnení všetkých zákonom stanovených podmienok súd vyhlási začiatok oddlžovacieho konkurzu do 15 dní od doručenia návrhu. V tomto vyhlásení súd náhodným výberom určí správcu, vyzve veriteľov na prihlásenie svojich pohľadávok a zároveň rozhodne o oddlžení dlžníka, teda o tom, že zbavuje dlžníka dlhov. Svoje pohľadávky musia veritelia prihlásiť prihláškou, ktorú musia do 45 dní doručiť správcovi. Keď veriteľ nestihne prihlásiť pohľadávku do uplynutia tejto doby, má možnosť si ju prihlásiť kým správca nezverejní v Obchodnom vestníku, že sa ide zostaviť rozvrh výťažku. Popierať prihlásenie pohľadávky má právo len druhý prihlásený veriteľ, správca nemá popieracie právo.

Vo vyhlásení súd uvedie presne, o ktoré dlhy ide, podľa zákonných ustanovení. Prvou skupinou takýchto dlhov sú pohľadávky uplatnené prihláškou veriteľa, pričom v rozsahu, v akom sa neuspokoja v konkurze sa stanú nevymáhateľne na základe rozhodnutia súdu o oddlžení. Keď pohľadávka, ktorá sa uplatňuje v tomto konkurze, sa veriteľom neuplatní tak podľa zákona sa stane nevymáhateľná v plnom rozsahu, zabezpečená pohľadávka je ale výnimkou. Po vyhlásení súdom o začatí oddlžovacieho konania pohľadávky vylúčené z uspokojenia (§ 166b ZKR) sa stavajú nevymáhateľnými. Nevymáhateľnú pohľadávku veriteľ môže vymáhať voči ručiteľovi alebo inej pohľadávku zabezpečujúcej osobe. Avšak tento druh pohľadávky dlžník môže splniť dobrovoľne.

Dňom zverejnenia rozhodnutia o vyhlásení konkurzu v Obchodnom vestníku sa konkurz považuje za vyhlásený. A odo dňa vyhlásenia konkurzu dlžník nie je zákonom označovaný ako úpadca.

V oddlžovacom konkurze v zaujme veriteľov vystupuje zástupca veriteľov, ktorý však ale nie je viazaný pokynmi veriteľov. Zástupcom veriteľov sa stáva ten veriteľ, ktorý prejavil záujem o to u správcu a má najväčší počet hlasov prihlásenej pohľadávky, avšak schôdza veriteľov si môže určiť iného zástupcu veriteľov. Keď ani jedným zo spôsobov sa zástupca veriteľov neurčí, tak v oddlžovacom konkurze sa koná bez neho.

Schôdza veriteľov nie je povinná, môže ju zvolať správca ak to pokladá za potrebné. Avšak správca musí zvolať schôdzu veriteľov, ak o to požiada niektorý prihlásený veriteľ, ktorý

splní pre to podmienky. Ktorými sú: úhrada paušálnej odmeny správcu za konanie schôdze veriteľov, zaplatí preddavok na náklady (trovy) konania schôdze. Schôdza veriteľov môže rozhodnúť o voľbe alebo výmene zástupcu a schváliť úhradu nákladov šetrení vykonaných správcom na podnet veriteľov.

Povinnosťou správcu je preskúmať situáciu dlžníka hlavne ohľadom jeho majetku a záväzkov. Pritom musí vychádzať najmä z informácií poskytnutých dlžníkom, veriteľmi po prípade inými zainteresovanými osobami, zo zoznamu majetku a dlhov. Môže vykonať aj ďalšie šetrenia, ak nie sú veľmi nákladné, ani časovo náročné. Iné preskúmania správca robí len na podnet veriteľa, ak ten uhradí všetky náklady na toto šetrenie. Suma nákladov takého zistenia, na ktorú má veriteľ nárok musí byť schválená zástupcom veriteľov alebo určená schôdzou veriteľov.

1.4.1. Konkurzná podstata

„Správca do 60 dní od vyhlásenia konkurzu vyhotoví súpis. Ak sa dozvie o novom majetku, súpis bez zbytočného odkladu doplní. Každé doplnenie alebo zmenu súpisu správca zverejní v Obchodnom vestníku.“⁷

Súpis je listina, ktorá dáva právomoc správcovi speňažiť majetok dlžníka, ktorý je zapísaný do súpisu majetku.

Majetok, ktorý podlieha konkurzu je vymedzený v § 167h ZKR:

- (1) „Konkurzu podlieha majetok, ktorý patril dlžníkovi ku dňu vyhlásenia konkurzu. Konkuru podlieha tiež výťažok získaný správou a speňažením takéhoto majetku.
- (2) Konkuru podlieha aj majetok, ktorý nadobudol dlžník po vyhlásení konkurzu v dôsledku splnenia povinností správcom po vyhlásení konkurzu pri uplatňovaní práv zo zmlúv, v ktorých bola dohodnutá výhrada vlastníctva, alebo zo zmlúv, ktorých predmetom je finančný lízing (v prípadoch podľa § 45a).

⁷ 377/2016 Z. z. zákon ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii, §167j(1) [cit. 20.3.2019]. Dostupné na internete: <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2016/377/20170301>>

(3) Majetok dlžníka, na ktorom viaznu zabezpečovacie práva podlieha konkurzu, ak to ustanovuje tento zákon (§ 167k). Majetok tretej osoby, na ktorom viaznu zabezpečovacie práva, konkurzu nepodlieha.

(4) Konkurzu nepodlieha nepostihnuteľná hodnota obydlia dlžníka a majetok dlžníka, ktorý nemožno postihnúť v exekúcii.“⁸

Pri nepostihnuteľnej hodnote obydlia ide o určitú časť hodnoty jednej obývateľnej veci s príslušenstvom vrátane prípadného zastaveného a príslušeného pozemku, ktorú dlžník označil v zozname majetku ako obydľie. Výška sumy na nepostihnuteľnú hodnotu obydlia je stanovená nariadením vlády Slovenskej republiky č. 45/2017 Z. z., predstavuje 10 000 eur. Majetok dlžníka, ktorý nie je možné postihnúť v exekúcii a majetok na ktorom viaznu zabezpečovacie práva sú vyňaté z konkurznej podstaty. Výnimky sú stanovené v zákone o konkurze a reštrukturalizácii v §167k.

1.4.2. Speňaženie majetku

Podľa ZKR spôsoby speňažovania majetku sa rozlišujú podľa druhu majetku a podľa jeho právnej povahy. Napríklad nehnuteľnosti sa musia speňažovať v zásade dražbou, výnimkou sú nehnuteľnosti menšej hodnoty, to sú tie, ktorých súpisová hodnota nie je vyššia ako 5 000 eur., speňažujú sa ako hnutel'ná vec. Hnutel'né veci, ktoré patria do konkurznej podstaty správca speňažuje, ako jeden alebo viacero súborov majetku v ponukovom konaní, ak nebol zástupcom veriteľov alebo dotknutým zabezpečeným veriteľom navrhnutý iný spôsob speňaženia. Ak podliehajú konkurzu pohľadávky, správca ich môže vymáhať len mimosúdne. Ak sa tieto pohľadávky nepodaria vymôcť do 6 mesiacov od vyhlásenia konkurzu, tak ich správca odplatne postúpi. Iné majetkové hodnoty sa speňažujú podobne ako pohľadávky alebo hnutel'né veci.

⁸ 377/2016 Z. z. zákon ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii, §167k [cit. 20.3.2019]. Dostupné na internete: <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2016/377/20170301>>

Obydlie dlžníka sa podľa zákona môže speňažiť iba dražbou. A vôbec sa nedá speňažiť, keby suma výťažku bola taká, že keď sa od tejto sumy odpočíta suma nepostihnuteľnej hodnoty obydlia (10 000 eur) nebudú sa dať uhradiť náklady speňaženia a zároveň aspoň malá časť pohľadávok veriteľov. Výšku hodnoty obydlia dlžníka stanovuje správca svojím odhadom s odbornou starostlivosťou. Po speňažení obydlia je správcovou povinnosťou založiť bankový účet pre dlžníka, na ktorý musí poukázať sumu nepostihnuteľnej hodnoty obydlia. Tieto finančné prostriedky na obdobie 36 mesiacov od založenia účtu nepodliehajú žiadnemu exekučnému ani obdobnému vykonávaciemu konaniu.

Zabezpečený majetok sa môže stať časťou konkurznej podstaty len za podmienok určených v Zákone o konkurze a reštrukturalizácii (§ 167k). Pri splnení podmienok sa daný majetok speňažuje podľa toho, čo je predmetom zabezpečovacieho práva.

1.4.3. Právo vykúpiť majetok z konkurznej podstaty

Oprávnené osoby (napr.: manžel, súrodenec) majú právo so súhlasom dlžníka, hocikedy vykúpiť ktorúkoľvek časť majetku z konkurznej podstaty, avšak za cenu, ktorá bude stanovená znaleckým posudkom alebo za cenu, ktorá sa dosiahne v ponukovom konaní, v dražbe. Túto sumu musia ale uhradiť správcovi do 10 dní od skončenia ponukového konania, dražby. Keď sa jedna o zaťaženom majetku, tak na jeho výkup oprávnené osoby musia postupovať podľa osobitných pravidiel. Oprávnené osoby majú právo poskytnúť do konkurznej podstaty náhradu za hodnotu zaťaženého majetku, ktorá ale musí byť vyššia ako ťarchy na majetku, avšak len so súhlasom dlžníka. Výška danej hodnoty sa stanovuje znaleckým posudkom.

1.4.4. Rozvrh výťažku

Ďalšou správcovou povinnosťou je zostaviť rozvrh výťažku, podľa ktorého sa uspokojujú veritelia. Tento rozvrh správca musí zostaviť bez zbytočného odkladu, hneď po speňažení konkurznej podstaty a vyriešení sporov, ktoré sa môžu nejakým spôsobom dotknúť rozvrhu

výt'ážku. Avšak nemôže to byť skôr ako 60 dní odo dňa vyhlásenia konkurzu. Zámer zostavenia rozvrhu výt'ážku bude zverejnený správcom v Obchodnom vestníku.

1.4.5. Zrušenie konkurzu

- (1) „Správca bez zbytočného odkladu, po splnení rozvrhu výt'ážku alebo po tom, čo zistí, že konkurzná podstata nepokryje náklady konkurzu, oznámi v Obchodnom vestníku, že konkurz sa končí. Oznámením v Obchodnom vestníku sa konkurz zrušuje.
- (2) Správca bez zbytočného odkladu oznámi v Obchodnom vestníku, že konkurz sa končí aj vtedy, ak zistí, že sa do 90 dní od vyhlásenia konkurzu neprihlásil žiadny veriteľ alebo postavenie všetkých veriteľov ako účastníkov konania zaniklo. Oznámením v Obchodnom vestníku sa konkurz zrušuje.
- (3) Konkurz sa zrušuje tiež uznesením, ktorým súd zastaví konanie z dôvodu, že tu nie sú predpoklady pre vedenie konkurzu. V uznesení rozhodne aj o zrušení oddĺženia. Premlčacia lehota pri pohľadávkach, ktoré mohli byť uplatnené v konkurze prihláškou, neuplynie skôr, ako tri roky od zastavenia konania. Voči tomuto rozhodnutiu je dlžník oprávnený podať odvolanie.
- (4) Zrušením konkurzu zaniká funkcia správcu a zástupcu veriteľov. Zanikajú tiež účinky podľa § 167b ods. 1, § 167c ods. 2 a 3 a § 167d. Platnosť a účinnosť úkonov vykonávaných počas konkurzu tým nie je dotknutá. Ak má správca majetok alebo dokumentáciu patriacu dlžníkovi, po zrušení konkurzu ich bez zbytočného odkladu vráti dlžníkovi, prípadne niektorému z dedičov dlžníka.
- (5) Ak bol konkurz zrušený, súd zastaví konanie o určenie popretej pohľadávky.“⁹

⁹ 377/2016 Z. z. zákon ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii, §167v [cit. 20.3.2019]. Dostupné na internete: <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2016/377/20170301>>

1.4.6. Smrť dlžníka

Ak dôjde k tomu, že počas priebehu oddľžovacieho konkurzu dlžník zomrie, súd nezastaví oddľžovacie konanie. Pokračuje v ňom s osobami, o ktorých sa dá myslieť, že sú dedičia.

1.5. Splátkový kalendár

Podľa zákona podať návrh na určenie splátkového kalendára je oprávnená len dlžník fyzická osoba, ktorá je zastúpená Centrom právnej pomoci. Tento návrh sa podáva na špeciálnom predpísanom tlačive, ktorý musí obsahovať tieto prílohy:

- a) „dlžníkov životopis spolu s opisom jeho aktuálnej životnej situácie,
- b) zoznam osôb spriaznených s dlžníkom,
- c) zoznam aktuálneho majetku a zoznam majetku väčšej hodnoty, ktorý vlastnil v posledných troch rokoch,
- d) zoznam záväzkov,
- e) prehľad doterajších príjmov a výdavkov dlžníka za uplynulých päť rokov,
- f) prehľad očakávaných výdavkov a príjmov dlžníka v nasledujúcich piatich rokoch a
- g) posledných päť daňových priznaní dlžníka, ak boli podané,
- h) vyhlásenie dlžníka o platobnej neschopnosti,
- i) doklad nie starší ako 30 dní preukazujúci, že voči dlžníkovi sa vedie exekučné konanie alebo obdobné vykonávacie konanie.“¹⁰

Za začiatok konania sa považuje deň doručenia návrhu na súd. Najneskôr do 15 dní od doručenia návrhu na určenie splátkového kalendára musí súd o ňom rozhodnúť. Keď daný návrh spĺňa všetky podmienky stanovené zákonom, tak súd poskytne dlžníkovi ochranu pred veriteľmi a náhodným výberom ustanoví správcu. V danom uznesení súd uloží dlžníkovi, aby uhradil preddavok na paušálnu odmenu a paušálnu náhradu nutných nákladov spojených

¹⁰ 377/2016 Z. z. zákon ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii, §168(2) [cit. 20.3.2019]. Dostupné na internete: <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2016/377/20170301>>

s vedením konania na účet správcu. Ak dlžník nevykoná toto uznesenie súdu najneskôr do siedmych dní od výzvy správcu, správca danú skutočnosť ohlási v Obchodnom vestníku. Oznámením v Obchodnom vestníku sa konanie končí.

Ak sa súd rozhodne poskytnúť dlžníkovi ochranu pred veriteľmi, tak sa odložia všetky exekúcie, ktoré sa vedú ohľadom pohľadávok, ktoré môžu byť vyrovnané len splátkovým kalendárom. Určenie splátkového kalendára súdom je dôvodom, aby sa v exekučnom konaní bezodkladne rozhodlo o zastavení exekúcie. Poskytnutie ochrany pred veriteľmi udeľuje dlžníkovi právo požiadať dražobníka o odklad dražby svojho obydlia navrhutej zabezpečeným veriteľom. Ak dlžník využije toto svoje právo, dražba sa môže realizovať až po šiestich mesiacov od doručenia žiadosti. Účinky ochrany pred veriteľmi začínajú pôsobiť dňom zverejnenia uznesenia súdu o poskytnutí ochrany pred veriteľmi v Obchodnom vestníku. Dané účinky zanikajú skončením konania.

Správca musí preskúmať pomery dlžníka a podľa nich zostaviť návrh splátkového kalendára a je povinný ho zostaviť do 45 dní od zloženia preddavku. Pri zostavení návrhu správca prihliadne hlavne na pomery záväzkov k výške hodnoty majetku dlžníka, príčiny platobnej neschopnosti dlžníka, výšku nedotknutých pohľadávok, snahu, ktorú dlžník vynaložil v minulosti na uspokojenie veriteľov, výšku príjmov dlžníka a jeho možnosti, zdravotné, sociálne a rodinné pomery dlžníka, jeho dosiahnuté vzdelanie a vek.

Podľa zákona návrh splátkového kalendára je správca povinný zostaviť tak, aby berúc do úvahy možnosti dlžníka sa dal splniť, predovšetkým s prihliadnutím na jeho budúce príjmy, nutné výdavky potrebné na zabezpečenie bývania a základných životných potrieb dlžníka a jeho vyživovaných osôb, na plnenie vyživovacej povinnosti dlžníkom a na plnenie oddĺžením nedotknutých pohľadávok. Ak predpokladané pomery dlžníka neumožnia zostavenie splátkového kalendára, správca túto skutočnosť neodkladne oznámi v Obchodnom vestníku. Dňom zverejnenia oznámenia v Obchodnom vestníku sa konanie končí a rušia sa aj účinky ochrany pred veriteľmi. V takejto situácii správca môže odporučiť dlžníkovi, aby podal návrh na vyhlásenie konkurzu.

Zákon stanovuje spodnú a hornú hranicu uspokojenia veriteľov. Uspokojenie nezabezpečených veriteľov nemôže byť nižšie ako 30 % z nezabezpečenej pohľadávky. Daná kvóta platí aj pre uspokojenie veriteľa, ktorého pohľadávka je zabezpečená len

majetkom tretej osoby. A zároveň uspokojenie nezabezpečenej pohľadávky musí byť minimálne o 10 % vyššie, ako by bolo v oddlžovacom konkurze.

Ak sú predpokladané pomery dlžníka postačujúce na to, aby správca zostavil návrh splátkového kalendára správca po jeho zostavení bezodkladne oznámi tuto skutočnosť v Obchodnom vestníku, spolu s uvedením rozsahu v percentách, v ktorom sa navrhuje uspokojenie nezabezpečených veriteľov. Každý veriteľ, má právo nahliadať do návrhu splátkového kalendára, a ak sa domnieva, že je splátkovým kalendárom dotknutý môže podať správcovi námietku najneskôr do 90 dní po oznámení v Obchodnom vestníku. Po uplynutí doby podania námietok správca musí podať návrh splátkového kalendára aj všetky námietky na súd. Správca sa vyjadrí k námietkam veriteľov a ak to je potrebné zabezpečí si aj vyjadrenie dlžníka. Správca môže upraviť návrh splátkového kalendára v prospech veriteľov, ak to požadujú ich námietky.

Ak budú splnené všetky podmienky pre návrh splátkového kalendára, vyplývajúce zo zákona, súd určí splátkový kalendár. Celková výška uspokojenia pohľadávok musí byť rozložená na 5 rokov. Plnenie splátkového kalendára sa začína prvým dňom kalendárneho mesiaca, ktorý nasleduje po kalendárnom mesiaci určenia splátkového kalendára. Termíny splátok sú určené zákonom podľa celkovej výšky plnenia.

1.5.1. Termíny splátok

„Ak celkové plnenie pre nezabezpečeného veriteľa podľa splátkového kalendára

- a) presiahne sumu 6 000 eur, dlžník je povinný poskytovať splátky veriteľovi mesačne, najneskôr k poslednému dňu príslušného kalendárneho mesiaca,
- b) nepresiahne sumu 6 000 eur, ale presiahne sumu 1 200 eur, dlžník je povinný poskytovať splátky veriteľovi polročne, najneskôr k poslednému dňu príslušného kalendárneho polroka,
- c) nepresiahne sumu 1 200 eur, ale presiahne sumu 100 eur, dlžník je povinný poskytovať splátky veriteľovi ročne, najneskôr k poslednému dňu príslušného kalendárneho roka,

- d) nepresiahne sumu 100 eur, dlžník je povinný poskytnúť splátku veriteľovi jedným plnením, najneskôr posledný deň piateho roku plnenia splátkového kalendára.

Dlžník sa po určení splátkového kalendára môže písomne dohodnúť s veriteľom na inej lehote splatnosti splátok.¹¹

Ak dôjde ku smrti dlžníka v priebehu konania o určenie splátkového kalendára, súd konanie zastaví. Splátkový kalendár sa stáva neúčinný, keď sa vyhlási konkurz na majetok dlžníka.

1.6. Zrušenie oddĺženia

Každý oddĺžením dotknutý veriteľ, má právo žiadať o zrušení oddĺženia, keď preukáže, že dlžník nemal poctivý zámer. Veriteľ podáva návrh o zrušení oddĺženia na súd, ktorý rozhodol o začatí oddĺženia. Daný návrh sa podáva voči dlžníkovi alebo jeho dedičom a môže sa podať do uplynutia šiestich rokov od dňa vyhlásenia konkurzu alebo určenia splátkového kalendára.

O skutočnosť, že dlžník má poctivý zámer ide vtedy, keď z jeho správania sa dá posúdiť, že po podaní návrhu vynaložil snahu o zlepšenie svojej situácie, buď sa pokúsil nájsť zamestnanie alebo sa znovu zaradil do spoločnosti. Ak sa pokúsil čo najlepšie riešiť svoje dlhy a spolupracovať so správcou a veriteľmi. V situácií, že dlžník je vlastníkom daru, výhry zo stávky alebo nie nepatrného dedenia, tak dobrovoľne ponúkol aspoň polovicu veriteľom na uspokojenie dlhov.

„Dlžník nemá poctivý zámer najmä, ak

- a) v zozname majetku ani na dopyt správcu neuviedol časť svojho majetku, aj keď o ňom vedel alebo s prihliadnutím na okolnosti musel vedieť; na majetok nepatrnej hodnoty sa neprihliada,

¹¹ 377/2016 Z. z. zákon ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii, §168f [cit. 20.3.2019]. Dostupné na internete: <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2016/377/20170301>>

- b) v zozname veriteľov ani na dopyt správcu neuviedol veriteľa fyzickú osobu, v čoho dôsledku veriteľ neprihlásil svoju pohľadávku, aj keď o ňom vedel alebo s prihladenutím na okolnosti musel vedieť; na drobných veriteľov sa neprihliada,
- c) v návrhu alebo v prílohe návrhu alebo na dopyt správcu uviedol nepravdivú dôležitú informáciu alebo neuviedol dôležitú informáciu, aj keď vedel alebo s prihladenutím na okolnosti musel vedieť, že ide o dôležitú informáciu,
- d) bez vážneho dôvodu neposkytol správcovi potrebnú súčinnosť, ktorú možno od neho spravodlivo vyžadovať,
- e) zo správania sa dlžníka pred podaním návrhu možno usudzovať, že sa úmyselne priviedol do platobnej neschopnosti, aby bol oprávnený podať návrh,
- f) v čase podania návrhu dlžník nebol platobne neschopný, aj keď o tom vedel alebo s prihladenutím na okolnosti musel vedieť,
- g) zo správania sa dlžníka pred podaním návrhu možno usudzovať, že pri preberaní záväzkov sa spoliehal na to, že svoje dlhy bude riešiť konkurzom alebo splátkovým kalendárom,
- h) zo správania sa dlžníka pred podaním návrhu možno usudzovať, že mal snahu poškodiť svojho veriteľa alebo zvýhodniť niektorého veriteľa,
- i) bez vážneho dôvodu riadne a včas neplní súdom určený splátkový kalendár,
- j) bez vážneho dôvodu riadne a včas neplní výživné pre dieťa, na ktoré vznikol nárok po rozhodujúcom dni; tohto dôvodu sa môže dovolávať iba dieťa alebo zákonný zástupca dieťaťa,
- k) bez vážneho dôvodu riadne a včas neplní povinnosť vrátiť Centru právnej pomoci hodnotu poskytnutého preddavku na úhradu paušálnej odmeny správcu; tohto dôvodu sa môže dovolávať iba Centrum právnej pomoci,
- l) dlžník sa domáhal zbavenia dlhov napriek tomu, že na území Slovenskej republiky nemal v čase podania návrhu centrum hlavných záujmov.“¹²

Veriteľ, ktorý žiada o zrušenie oddĺženia, má právo uviesť aj iné dôvody podľa ktorých bude tvrdiť skutočnosť, že dlžník nesleduje poctivý zámer.

¹² 377/2016 Z. z. zákon ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii, §166g [cit. 20.3.2019]. Dostupné na internete: <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2016/377/20170301>>

Súd prihliada prísnejšie na dôvody, ktoré ovplyvňujú poctivosť zámeru u dlžníka, ktorý v minulosti vlastnil alebo stále vlastní významnejší majetok, má prax v podnikaní alebo má iné významne životné skúsenosti. Súd prihliada miernejšie na dôvody, ktoré ovplyvňujú poctivosť zámeru u dlžníka, ktorý nadobudol len základné vzdelanie, je v dôchodkovom veku alebo sa blíži k tomuto veku, má vážne zdravotné problémy, na čas alebo trvalo stratil obydlie alebo ho v živote zasiahla iná udalosť, ktorá mu sťažila uplatnenie v spoločnosti.

Ak súd rozhodne, že dlžník nesledoval poctivý zámer v oddlžovacom konaní dané konanie zruší. Zrušenie konania súd vyhlasuje v rozsudku. Dňom zrušenia oddlženia sa oddlženie stáva voči všetkým veriteľom neúčinné. Všetky pohľadávky, ktoré neboli ešte splatené, sa stavajú znovu vymáhateľné a splatné v plnom rozsahu, okrem splnených častí. Dane pohľadávky sa nepremlčia na dobu desať rokov od zrušenia oddlženia. Právoplatné rozhodnutie súdu o zrušení oddlženia je rozhodnutím o vylúčení podľa § 13a Obchodného zákonníka.

Dlžník má právo opätovne požiadať o oddlženie až po uplynutí 10 rokov odo dňa vyhlásenia konkurzu alebo určenia splátkového kalendára.

2. Cieľ práce

Hlavným cieľom tejto bakalárskej práce je priblížiť právnú úpravu oddĺženia fyzických osôb vo vybraných krajinách EÚ, popísať poznatky a teóriu fungovania oddĺženia fyzickej osoby. Následne porovnať systémy fungovania oddĺženia vo vybraných krajinách EÚ na základe predmetných právnych úprav. Na to aby sme dosiahli splnenie hlavných cieľov sme si vymedzili niekoľko čiastkových cieľov.

Čiastkovými cieľmi sú:

- charakterizovať súčasný stav riešenej problematiky a jej vývoj,
- popísať a analyzovať úpadok fyzickej osoby, spôsoby riešenia úpadku, proces oddĺženia FO,
- analyzovať súčasnú situáciu v oblasti oddĺženia na Slovensku,
- charakterizovať právnú úpravu oddĺženia v EÚ,
- zistiť ako funguje oddĺženie FO vo vybraných krajinách EÚ.

Prostredníctvom čiastkových cieľov, resp. hlavného cieľa tejto bakalárskej práce sme sa snažili problematiku oddĺženia fyzickej osoby komplexne vysvetliť a pomocou tabuľky poukázať na rozdielne a spoločné znaky jednotlivých právnych úprav.

3. Metodika práce a metody skúmania

Pri vypracovaní bakalárskej práce sme použili niekoľko metód vedeckého skúmania. Z dôvodu, že práca je rozdelená na viac kapitol, pričom každá kapitola sa skladá aj z niekoľkých podkapitol. Ako prvé sme našťudovali odbornú literatúru, konkrétne knižnú literatúru, zákony a v neposlednom rade aj časopisecké a elektronické zdroje.

Hlavnými zdrojmi tejto bakalárskej práce boli príslušné právne úpravy zaoberajúce sa problematikou oddĺženia fyzických osôb. Základným prameňom slovenskej právnej úpravy je zákon č. 7/2005 Z.z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Základom právnej úpravy Európskej Únii je Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/848. Základom českej právnej úpravy je zákon č. 182/2006 Sb. o úpadku a spôsoboch jeho řešení (insolvenční zákon) v znení neskorších predpisov.

V hlavnej časti práce sme použili najmä analytickú, komparatívnu a deskriptívnu metódu skúmania danej problematiky a pomocou syntézy a opisu sme charakterizovali proces oddĺženia fyzickej osoby.

Konkrétne metódy použité pri písaní bakalárskej práci:

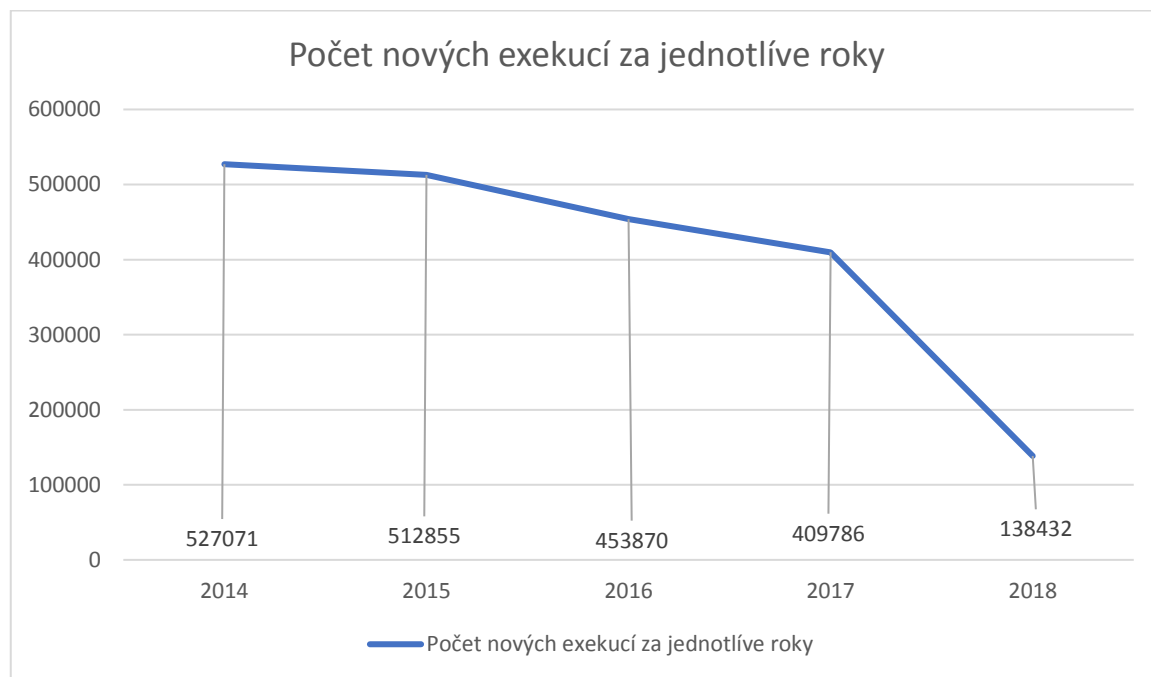
1. Zhromaždenie informácií o oddĺžení.
2. Zhromaždenie informácií o systémoch oddĺženia v krajinách EÚ.
3. Spracovanie a analýza procesu oddĺženia FO.
4. Porovnanie systémov oddĺženia FO v krajinách EÚ.
5. Návrh jednotného systému oddĺženia pre EÚ.
6. Zhodnotenie.

4. Výsledky práce a diskusia

4.1. Súčasná situácia na Slovensku

Aj keď podľa ministerstva spravodlivosti nový mechanizmus oddĺženia neznižuje uspokojenie nárokov veriteľov, prax ukazuje opak, teda kvôli tomu že sa zrušila podmienka minimálnej hodnoty majetku dlžníka pre vyhlásenie oddĺžovacieho konkurzu, veriteľom sa čoraz častejšie stáva, že ich pohľadávky nie sú uspokojené vôbec alebo len v minimálnej hodnote. Táto skutočnosť sa stala bežnou kvôli tomu, že oddĺženie sa stalo dostupné aj pre dlžníkov, ktorí nemajú žiaden alebo skoro žiaden majetok. Avšak novela zákona o konkurze a reštrukturalizácie postarala sa aj o ochranu veriteľov. Podľa §166f ZKR po novom majú veritelia možnosť podať návrh na zrušenie oddĺženia kvôli nepoctivému zámeru dlžníka, ktorý je bližšie popísaný v §166g ZKR.

Čo sa týka exekúcií, tak ich počet klesá. Aj keď počet bankrotov z roka na rok narastá, počet exekúcií sa, naopak, znižuje. Presný vývoj môžeme vidieť na nasledujúcom grafe.

Zdroj: Slovenská komora exekútorov

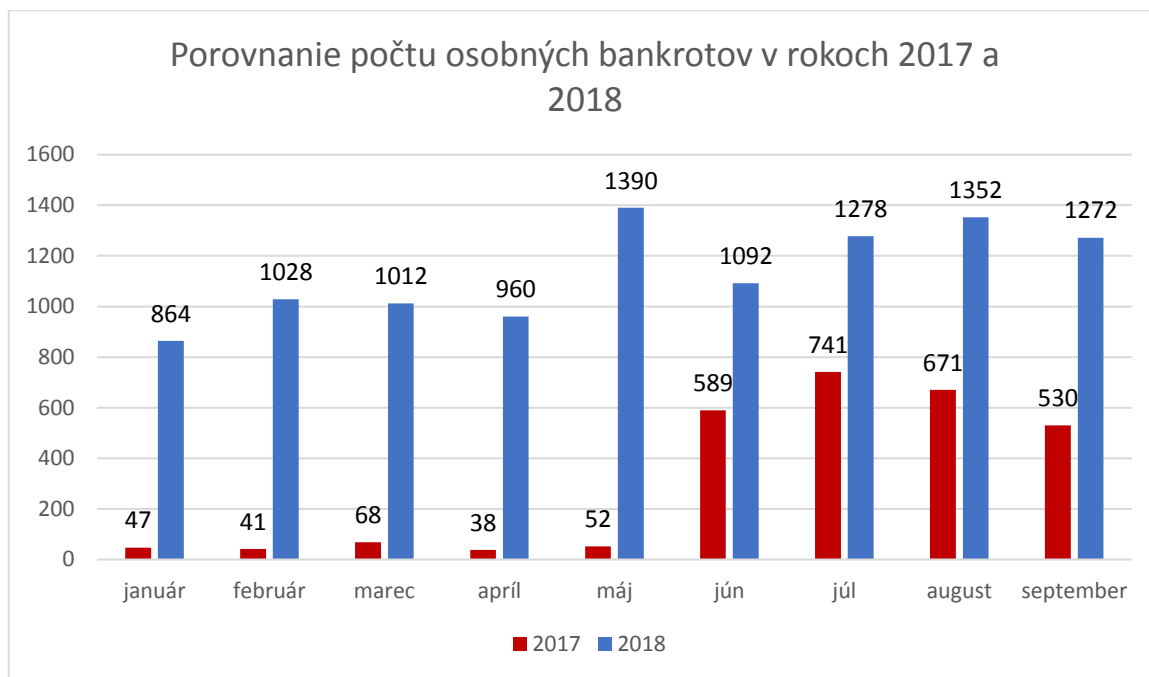
Z grafu dobre vidíme, že počet nových exekúcií prudko klesá, za posledný rok klesol až o dve tretiny. Čo ale bohužiaľ nie je dobrou správou pre Slovensko.

„Pokles počtu nových exekúcií, žiaľ, neznamená, že by sa ľudia menej zadlžovali alebo že by sa výrazne zlepšila ich platobná disciplína. Viacerí veľkí veritelia, ako sú napríklad zdravotné poisťovne či telekomunikační operátori, jednoducho nevymáhajú svoje pohľadávky prostredníctvom exekúcií. Je pritom na vážne zamyslenie sa, či by minimálne spoločnosti, spravujúce verejné financie, nemali využívať súdnych exekútorov ako jediný legálny spôsob vymáhania s účinnými zákonnými nástrojmi a na základe rozhodnutia súdu.“ povedal prezident Slovenskej komory exekútorov Miroslav Paller.¹³

Podľa Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky ľudia, ktorí sa obracajú na Centrum právnej pomoci so žiadosťami o osobný bankrot, sú veľmi rôzne - od podnikateľov až po ľudí ktorí sú dlhodobo na sociálnych dávkach, ľudí bez domova, od ľudí s vysokoškolským vzdelaním až po ľudí iba so základným vzdelaním. K najviac vyskytujúcim sa žiadateľom patria bývalí, alebo aj súčasní živnostníci, nezamestnaní, dôchodcovia, ale tiež aj ručiteľia - sú to ľudia, ktorí sami neboli zadlžení, ale bohužiaľ ručili za záväzky niekoho iného.

Dnešným trendom je, že vekovo najväčšej skupine dlžníkov, ktorou sú štyridsiatnici, sa dosť približujú dlžníci vo veku 30 až 39 rokov, ktorí majú možnosť podľa dnešnej legislatívy použiť osobný bankrot na oddlženie ešte raz vo svojom produktívnom živote.

¹³ Slovenská komora exekútorov, Počet nových exekúcií vlni klesol až o dve tretiny, 2019 [online], Dostupné na internete: < <https://www.ske.sk/pocet-novych-exekucii-vlani-klesol-az-o-dve-tretiny/> >

Zdroj: CRIF – Slovak Credit Bureau, s.r.o.

Z grafu vidíme, že od roku kedy sa stala účinná novela ZKR počet osobných bankrotov prudko vzrástol a stále rastie. Je to spôsobené tým, že novelizácia priniesla veľké zmeny v podmienkach oddĺženia, čo umožnilo využitie osobného bankrotu väčšiemu množstvu ľudí.

4.2. Právna úprava konkurzného konania v Európskej únii

Slovenská republika je členským štátom Európskej únie, preto je súčasťou vnútorného trhu EÚ ktorý je založený na princípe voľného pohybu základných komodít (tovar, služby, kapitál, osoby). A v dôsledku voľného pohybu nemôžeme sa čudovať tomu, že platobná neschopnosť sa stáva cezhraničnou. Pre riešenie tohto problému Európska únia vydala Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/848 z 20. mája 2015 o insolvenčnom konaní (prepracované znenie) (ďalej len “nariadenie“), ktoré sa venuje tejto problematike. Hlavnými cieľmi EU bolo vytvoriť priestor bezpečnosti, slobody a spravodlivosti.

S voľným pohybom prichádzajú cezhraničné obchodné styky, ktoré môžu viesť k platobnej neschopnosti, a práve v podobných situáciách môžu vzniknúť problémy s určením právneho

poriadku ktorý sa má použiť, alebo problém s rozhodnutím o tom, že súd ktorého štátu má v tejto veci konať.

Oprávnenie začať insolvenčné konanie má súd členského štátu, na území ktorého sa nachádza centrum hlavných záujmov dlžníka (ďalej len „hlavné insolvenčné konanie“). „Centrum hlavných záujmov dlžníka je miesto, kde dlžník pravidelne vykonáva správu svojich záujmov a ktoré je zistiteľné tretími stranami.“¹⁴ (napr. miesto, kde spoločnosť má registrované sídlo, hlavné miesto podnikania samostatne zárobkovo činnnej osoby, pri iných fyzických osobách miesto jej obvyklého pobytu, ak sa nepreukáže opak). Z nariadenia vyplýva, že sa konkurzné konanie má spravovať právnou úpravou členského štátu, na území ktorého sa dané konanie začne, danou právnou úpravou sa ustanovia podmienky začatia tohto konania, jeho vedenie a ukončenie. Je to základný princíp podľa ktorého sa rieši aj hlavné, aj vedľajšie konanie. Dána právna úprava rieši najmä nasledujúce otázky: právomoci veriteľov a dlžníka, podmienky uplatnenia započítania pohľadávok, pravidlá prihlasovania, overovania a schvaľovania pohľadávok, kto má uhrádzať trovy insolvenčného konania, následky konkurzného konania na zmluvné vzťahy dlžníka, pravidla rozdeľovania zisku zo speňaženia majetku dlžníka, spôsoby zaobchádzania s majetkom, ktorý vlastní dlžník a celkovo akú majú mať spôsobilosť dlžníci voči ktorým sa konkurzné konanie môže začať. Z vyššie uvedeného základného princípu nariadenie uvádza aj niekoľko výnimiek, cieľom ktorých je brániť právnú istotu operácií v druhých členských štátoch na tej istej úrovni ako v štáte, na území ktorého sa dané konanie začalo.

Dôležitým je čl. 19 nariadenia, pretože práve tento článok obsahuje základne pravidlo podľa ktorého každé rozhodnutie vynesené súdom jedného členského štátu o tom, že sa začína insolvenčné konanie, musí sa uznať aj v ostatných členských štátoch, a to od momentu keď toto rozhodnutie nadobudne platnosť v tom štáte, v ktorom sa insolvenčné konanie začne. Dané pravidlo vyplýva so zásady vzájomnej dôvery, ktorá funguje v EÚ a podľa Súdneho dvora táto zásada vyžaduje, aby si súdy všetkých členských štátov uznávali navzájom súdne rozhodnutia bez toho, aby si museli preskúmať rozhodnutie, ktoré udelil prvý súd. Konkurzne konanie, ktoré začalo v jednom z členských štátov má také iste účinky aj na územiach ostatných členských štátov, a to podľa práva štátu v ktorom bolo prijaté rozhodnutie. Neuznať konanie, ktoré začalo v inom členskom štáte je možné len z dôvodu

¹⁴ Nariadenie EÚ 2015/848 čl.3, [cit. 15.4.2019]. Dostupné na internete : < <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/PDF/?uri=CELEX:32015R0848&from=en> >

výhrady verejného poriadku, teda keby uznanie rozhodnutia neprípustne porušilo právny poriadok štátu najmä pokiaľ ide o jej základné zásady alebo ústavné práva a slobody jedinca.

Toto nariadenie upravuje aj postavenie a právomoc správcu, ktorého vymenuje súd štátu v ktorom bolo začaté konkurzne konanie. Tento správca má právo aj v inom členskom štáte vykonávať všetky svoje úlohy, ktoré mu boli dane zákonom štátu, v ktorom bolo konanie začaté, za podmienky, že v tomto druhom štáte nebolo začaté vedľajšie konkurzné konanie.

Pre informovanosť všetkých členských štátov o insolvenčných konaniach štáty vytvoria a vedú jeden alebo viac registrov, v ktorých sa zverejňujú informácie o insolvenčných konaniach („insolvenčné registre“). „Komisia prostredníctvom vykonávacích aktov zriadi decentralizovaný systém, ktorý zabezpečí vzájomné prepojenie insolvenčných registrov. Tento systém bude pozostávať z insolvenčných registrov a z Európskeho portálu elektronickej justície, ktorý bude slúžiť ako centrálny elektronický verejný prístupový bod k informáciám v systéme. Systém umožní vyhľadávanie vo všetkých úradných jazykoch inštitúcií Únie s cieľom sprístupniť povinné informácie a akékoľvek iné dokumenty alebo informácie, ktoré obsahujú insolvenčné registre a ktoré sa členské štáty rozhodnú sprístupniť prostredníctvom Európskeho portálu elektronickej justície.“¹⁵

„Každý zahraničný veriteľ môže prihlásiť svoje pohľadávky do insolvenčného konania prostredníctvom akýchkoľvek komunikačných prostriedkov, ktoré sú prípustné podľa práva štátu, v ktorom sa začalo konanie. Na samotné prihlasovanie pohľadávok sa nevyžaduje zastúpenie advokátom alebo iným príslušníkom právnického povolania.“¹⁶

¹⁵ Nariadenie EU 2015/848 čl.25 ods.1, [cit. 15.4.2019]. Dostupné na internete : < <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/PDF/?uri=CELEX:32015R0848&from=en> >

¹⁶ Nariadenie EU 2015/848 čl.53, [cit. 15.4.2019]. Dostupné na internete : < <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/PDF/?uri=CELEX:32015R0848&from=en> >

4.3. Základná charakteristika insolvenčného zákona

Slovenskú a Českú republiku spája história, blízkosť národov a blízka poloha. Zároveň obidve krajiny sú súčasťou Európskej Únie, preto si priblížime fungovanie procesu oddĺženia v Česku. A tak porovnáme právne úpravy týchto krajín.

V Česku sa oddĺžením zaoberá zákon č. 182/2006 Sb. Zákon o úpadku a spôsoboch jeho řešení v znení neskorších predpisov (ďalej len „insolvenčný zákon“ alebo „IZ“). Posledná zmena zákona bola vykonaná novelou, ktorá nadobudla účinnosť 1.6.2019. Táto novela priniesla veľké zmeny pre oddĺžovací proces a je veľmi dôležitá pre Českú republiku, preto si ju priblížime v tejto časti práce.

Tento zákon sa snaží zabezpečiť väčšiu transparentnosť, predvídateľnosť oddĺžovacieho konania, zväčšenie motivácie dlžníkov prejavovať snahu o riešenie svojho úpadku čo najskôr. Pomocou novely aj viac sprístupniť možnosť oddĺženia širšiemu spektru dlžníkov, vrátane tých, ktorí by skorším podmienkam oddĺženia nemohli vyhovieť. Ďalšími úlohami novely insolvenčného zákona sú zefektívnenie a zrýchlenie oddĺžovacieho konania. Insolvenčný zákon vymedzuje dva základné druhy úpadku a tými sú platobná neschopnosť a predĺženie.

Z § 3 ods. 1 až 4 vyplýva, že dlžník je v úpadku keď má viac veriteľov a peňažné záväzky, ktorých doba splatnosti uplynula pred viac ako 30 dňami alebo nie je schopný plniť svoje záväzky, teda je platobne neschopný. Dlžník sa považuje za platobne neschopného, keď prestal splácať väčšinu svojich záväzkov, alebo ich neplatí tri mesiace po dobe splatnosti, alebo sa nedá dosiahnuť uspokojenie niektorej zo splatných pohľadávok voči dlžníkovi exekúciou, alebo vykonateľným rozhodnutím, alebo nepredložil zoznamy uvedené v § 104 odst.1 IZ, ktorých predloženie mu uložil insolvenčný súd. Dlžník, ktorý je právnickou osobou alebo fyzickou osobou - podnikateľom, je v úpadku aj vtedy, ak je predĺžený. O predĺžení ide vtedy, ak dôjde k situácii, že dlžník má viac veriteľov a zároveň súhrn jeho záväzkov je väčší ako hodnota jeho majetku. Pri stanovení hodnoty majetku dlžníka sa prihliada aj k ďalšej správe jeho majetku, prípadne k ďalšiemu prevádzkovaniu jeho podniku, ak s ohľadom na všetky okolnosti je možné dôvodne predpokladať, že dlžník bude môcť v správe majetku alebo v prevádzke podniku pokračovať. O hroziacom úpadku hovoríme vtedy, ak môžeme s ohľadom na všetky okolnosti, s istotou predpokladať, že

dlžník v blízkej budúcnosti nebude schopný riadne a načas plniť väčšiu časť svojich peňažných záväzkov.

Podľa insolvenčného zákona možnosťami riešenia úpadku dlžníka sú konkurz, oddĺženie, reorganizácia alebo individuálny spôsob riešenia úpadku, ktorý daný zákon stanovuje pre určité druhy prípadov alebo pre určité subjekty. Insolvenčný zákon sa nevzťahuje na také subjekty ako sú štát, verejné vysoké školy, územný samosprávny celok, štátne organizácie atď.

Podnetom na začatie insolvenčného konania je podanie príslušného návrhu dlžníkom alebo veriteľom. O začatí konania súd rozhodne do 2 hodín od momentu doručenia návrhu. Svoje rozhodnutie súd oznámi v insolvenčnom registri a na úradnej tabuli. Subjektom konania sa toto oznámenie následne doručuje v elektronickej podobe. Samostatné konanie sa začína od momentu doručenia návrhu, avšak účinky sa počítajú až po zverejnení oznámenia v insolvenčnom registri. Pohľadávky voči dlžníkovi sa uplatňujú len prostredníctvom podania prihlášky.

Dlžník, ktorý je podnikateľom, môže do 7 dní od podania insolvenčného návrhu, a ak ide o insolvenčný návrh veriteľa, do 15 dní od jeho doručenia na insolvenčnom súde, navrhnúť vyhlásenie moratória; toto právo nemá právnická osoba v likvidácii. Moratórium je účinné od okamihu zverejnenia rozhodnutia o jeho uverejnení v insolvenčnom registri a trvá po dobu uvedenú v návrhu na moratórium, najdlhšie však 3 mesiace. Moratórium ochraňuje dlžníka pred zverejnením rozhodnutia o úpadku spoločnosti a umožňuje dlžníkovi splatiť jeho dlhy a tým zabrániť úpadku spoločnosti.

Po uplynutí tejto doby má súd 10 dní na to, aby vykonal úkony smerujúce k rozhodnutiu o návrhu a 15 dní na vydanie rozhodnutia o návrhu. V svojom rozhodnutí uvedie súd také údaje, ako zistenie úpadku, dátum kedy nastanú účinky rozhodnutia, taktiež v tomto rozhodnutí súd ustanoví správcu, vyzve veriteľov aby prihlásili svoje pohľadávky voči dlžníkovi, zvolá schôdzu veriteľov a stanoví lehotu dlžníkovi na poskytnutie zoznamu majetku, ktorý vlastní, správcovi a zverejní toto rozhodnutie v insolvenčnom registri.

Insolvenčný register predstavuje informačný systém verejnej správy, jeho správcom je ministerstvo spravodlivosti. V tomto registri sa nachádzajú: zoznam dlžníkov, zoznam insolvenčných správcov a insolvenčné spisy. Register je prístupný verejnosti, každý môže do neho nahliadnuť, kopírovať a tlačiť všetky potrebné údaje okrem tých, ktoré sú

obmedzené zákonom. K obmedzeným údajom má prístup len sudca insolvenčného súdu. V tomto registri sa zverejňujú rozhodnutia insolvenčného konania, všetky podania, vložené do súdneho spisu a aj iné informácie, ktoré sú stanovené zákonom. Údaje a spisy podliehajúce utajeniu podľa zákona, sa nevkladajú do insolvenčného registra.¹⁷

4.4. Oddĺženie podľa českej právnej úpravy

Dlžník môže insolvenčnému súdu navrhnúť, aby sa jeho úpadok alebo jeho hroziaci úpadok riešil oddĺžením, ak ide o právnickú osobu, ktorá podľa zákona nie je považovaná za podnikateľa a súčasne nemá dlhy z podnikania, alebo fyzickú osobu, ktorá nemá dlhy z podnikania. Návrh na oddĺženie musí dlžník podať spolu s insolvenčným návrhom. Ak podá insolvenčný návrh iná osoba, je možné návrh na oddĺženie podať najneskôr do 30 dní od doručenia insolvenčného návrhu dlžníkovi.

Pri existencii dlhu z podnikania, podnikateľ môže požiadať o oddĺženie v prípade, že s tým súhlasí veriteľ, o ktorého pohľadávku ide. Platí, že veriteľ súhlasí, keď spolu s prihláškou svojej pohľadávky výslovne neoznámí, že s riešením úpadku oddĺžením nesúhlasí, a toto svoje stanovisko odôvodní. Alebo v prípade, že ide o pohľadávku veriteľa, ktorá zostala neuspokojená po skončení konkurzného konania, pri ktorom insolvenčný súd zrušil konkurz na majetok dlžníka podľa § 308 ods. 1 písm. c) alebo d) IZ. Alebo v situácii keď ide o pohľadávku zabezpečeného veriteľa.

Ak nie je zákonom stanovené inak, návrh sa musí podľa § 390 ods. 1 spísať a za dlžníka musí byť podaný advokátom, notárom, súdnym exekútorom, konkurzným správcom, alebo akreditovanou osobou. Akreditovanou osobou je právnická osoba, ktorej bola rozhodnutím ministerstva udelená akreditácia na poskytovanie služieb v oblasti oddĺženia podľa insolvenčného zákona.

Návrh na začatie oddĺženia musí okrem všeobecných náležitostí podania obsahovať: označenie dlžníka a osôb oprávnených za neho konať, údaje o očakávaných príjmoch dlžníka

¹⁷ 182/2006 Sb., Zákon o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění účinném k 1.6.2019, §3, §4, §6, §102, §110, §115-121, §136, §419. Dostupné na internete: <<https://www.insolvenčni-zakon-komentar.cz/onb/33/182-2006-sb-zakon-o-upadku-a-uniqueidLDdwXXEYhyOID8jGAK9LpIJGK6Nixjh6lLy1CyBI8V3QLSWfARNsc3qTZccuNXYkaei9FWOr7U/#>>

v nasledujúcich 12 mesiacoch, údaje o príjmoch dlžníka za posledných 12 mesiacov, návrh spôsobu oddlženia alebo oznámenie, že dlžník takýto návrh nevznáša.

K prejednaniu spôsobu oddlženia a hlasovaniu o jeho prijatí dochádza na schôdzi veriteľov zvolanej za týmto účelom na návrh nadpolovičnej väčšiny veriteľov, ktorých pohľadávky počítané podľa § 49 ods. 1 IZ predstavuje zároveň nadpolovičnú väčšinu nezabezpečených prihlásených pohľadávok, do 7 dní od zverejnenia správy o preskúmaní a správy o oddlžení v insolvenčnom registri alebo za podmienok ustanovených týmto zákonom mimo schôdze veriteľov. Inak o spôsobe oddlženia rozhodne insolvenčný súd.

Oddlženie podľa českej právnej úpravy možno vykonať speňažením majetkovej podstaty alebo plnením splátkového kalendára so speňažením majetkovej podstaty. Avšak keď súd zistí skutočnosť, že dlžník má nepoctivý zámer, konanie sa automaticky bude riešiť konkurzom.

Pri oddlžení speňažením majetkovej podstaty sa postupuje obdobne podľa ustanovení o speňažení majetku v konkurze a speňaženie majetku pri oddlžení má tie isté účinky ako speňaženie majetku v konkurze. Ak nie je zákonom stanovené inak, pri tomto spôsobe oddlženia do majetkovej podstaty nepatrí majetok, ktorý dlžník nadobudol v priebehu konkurzného konania po tom, čo nastali účinky schválením oddlženia. Zabezpečení veritelia sa uspokojujú len z výťažku speňaženia zabezpečenia.

Pri oddlžení plnením splátkového kalendára so speňažením majetkovej podstaty je dlžník povinný vydať správcovi majetok patriaci do majetkovej podstaty na speňaženie postupom obdobným podľa ustanovení o speňažení majetku v konkurze a ďalej do doby podania správy o splnení oddlženia mesačne splácať nezabezpečeným veriteľom zo svojich príjmov sumu v rovnakom rozsahu, v akom z nej môžu byť pri výkone rozhodnutia alebo pri exekúcii uspokojené prednostné pohľadávky.

Oddlženie plnením splátkového kalendára so speňažením majetkovej podstaty je splnené, ak dlžník splatil nezabezpečeným veriteľom ich pohľadávky v plnej výške, po dobu 5 rokov od schválenia oddlženia nebolo dlžníkovi oddlženie zrušené a dlžník neporušil svoju povinnosť vynaložiť všetko úsilie, ktoré po ňom bolo možné spravodlivo požadovať, k plnému uspokojeniu pohľadávok svojich veriteľov. Platí, že túto povinnosť neporušil, ak v tomto čase splatil nezabezpečeným veriteľom aspoň 30% ich pohľadávok alebo dlžník po dobu 3

rokov od schválenia oddĺženia splatil nezabezpečeným veriteľom aspoň 60% ich pohľadávok.

Oddĺženie speňažením majetkovej podstaty je splnené po prijatí správy insolvenčného správcu o splnení rozvrhového uznesenia, ak dlžník riadne splnil všetky povinnosti stanovené v rozhodnutí o schválení oddĺženia.

Insolvenčný súd schválené oddĺžovacie konanie zruší a súčasne rozhodne o spôsobe riešenia úpadku dlžníka konkurzom, ak dlžník neplní podstatné povinnosti podľa schváleného spôsobu oddĺženia, alebo v dôsledku zavineného konania vznikol dlžníkovi po schválení oddĺženia peňažný záväzok po dobu dlhšiu ako 30 dní po lehote splatnosti, alebo dlžník nie je v dôsledku okolností, ktoré zavinił, po dobu dlhšiu ako 3 mesiace schopný splácať v plnej výške ani pohľadávky podľa § 395 ods. 1 písm. b) IZ, ak vznikli po rozhodnutí o úpadku, alebo to navrhne dlžník.

4.5. Porovnanie slovenskej a českej právnej úpravy

Definícia úpadku dlžníka v obidvoch právnych úprav je veľmi podobná. Na Slovensku, aj v Českej republike, sa za úpadkom skrýva neschopnosť splácať dlhy fyzickej alebo aj právnickej osoby po uplynutí zákonom stanovenej doby odo dňa splatnosti záväzkov. Taktiež v obidvoch prípadoch musia mať dlžníci viac ako jedného veriteľa. Spôsoby riešenia úpadku sú rovnaké v oboch krajinách. Sú to konkurz, reštrukturalizácia (reorganizácia) a oddĺženie.

Čo sa týka súdov, podľa slovenskej právnej úpravy v insolvenčných konaniach rozhodujú okresné sudy, v Česku tuto úlohu plnia krajské sudy.

Ďalšie porovnanie zahrnieme do tabuľky, pre lepšie zobrazenie a prehľadnosť rozdielov a spoločných znakov slovenskej a českej právnej úpravy.

	Slovenska republika	Česká republika
Počet nových osobných bankrotov za rok 2018	13 848	20 000
Kto môže žiadať o oddĺženie	Každá platobne neschopná fyzická osoba, bez ohľadu na záväzky z podnikania	Právnická osoba, ktorá podľa zákona nie je podnikateľom a nemá dlhy z podnikania, alebo fyzická osoba, ktorá nemá, resp. má dlhy z podnikania, ak splní zákonné podmienky
Skúšobná doba	NIE	NIE
Doba splatnosti	Splátkový kalendár- 5 rokov	Splátkový kalendár – 3 alebo 5 rokov
Povinnosť mať majetok v určitej hodnote	NIE	NIE
Preddavok správcovi	500 EUR	NIE
Nutnosť zastúpenia dlužníka	ÁNO (Centrum právnej pomoci, advokát)	ÁNO (Advokát, notár, akreditovaná osoba, súdny exekútor, konkurzný správca)
Povinne mesačné splátky počas trvania konania iné ako splácanie pohľadávok	NIE	Správcovi – 1089 českých korún (približne 42,47 EUR)
Možnosť moratória	NIE	ÁNO

Lepšie podmienky oddĺženia určitej skupiny ľudí	NIE (Pravidla sú jednotné pre všetkých)	ÁNO (Pre starobných dôchodcov a invalidov druhého a tretieho stupňa)
Lehota prihlasovania pohľadávok (podanie prihlášky)	45 dní od dňa vyhlásenia konkurzu	30 dní od dňa zverejnenia úpadku v insolvenčnom registri
Lehota súdu na vyhlásenie rozhodnutia o oddĺžení	15 dní od podania návrhu	2 hodiny od podania návrhu
Zistenie nepoctivého zámeru	Zrušenie oddĺženia	Konanie sa automaticky rieši konkurzom
Osobitná príloha k návrhu na oddĺženie	Zoznam majetku väčšej hodnoty, ktorý vlastnil v posledných troch rokoch	Údaje o očakávaných príjmoch dlžníka v nasledujúcich 12 mesiacoch
Rozhodnutie o forme oddĺženia	Samostatne dlžník	Insolvenčný súd, poprípade schôdza veriteľov
Speňaženie majetku	Len pri oddĺžovacom konkurze	Pri oboch spôsoboch oddĺženia

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe údajov zo ZKR a IZ, 2019

5. Záver

Hlavným cieľom tejto bakalárskej práce bolo podať pomerne komplexný pohľad na problematiku oddĺženia fyzickej osoby. Vedľajšími cieľmi bolo objasnenie priebehu procesu oddĺženia, charakterizovanie právnej úpravy konkurzného konania v EÚ a porovnanie systémov fungovania oddĺženia vo vybraných krajinách Európskej Únií.

V teoretickej časti, na základe analýzy vybraných právnych úprav a odbornej literatúry sme vysvetlili proces oddĺženia fyzickej osoby. A v praktickej časti sme porovnali systémy fungovania oddĺženia na Slovensku a v Česku.

V tabuľke môžeme vidieť spoločné a rozdielne prvky dvoch predmetných právnych úprav krajín EÚ a to Slovenska a Česka. Na prvý pohľad vidno, že právne úpravy sú podobné: formy úpadku sú rovnaké. Paralely existujú aj medzi účastníkmi konania a osobami zúčastnenými na konaní. Dlžník musí byť pri podaní návrhu na oddĺženie zastúpený. Keď sa pozrieme na problematiku hlbšie, vidíme aj významné rozdielne znaky medzi oboma právnymi úpravami oddĺženia. Napríklad na rozdiel od Slovenskej republiky, v Českej republike môže dlžník, ktorý má dlhy z podnikania, podať návrh na oddĺženie iba vtedy, ak splní osobitné zákonom stanovené podmienky. Ďalej, podľa slovenskej právnej úpravy dlžník, ktorý sa rozhodne o oddĺženie formou splátkového kalendára, má možnosť zachovať si svoj majetok, keďže tento sa v tomto prípade v rámci oddĺžovacieho konania nespeňažuje, avšak podľa českej právnej úpravy k speňaženiu majetku dlžníka dochádza aj pri splátkovom kalendári. Rozdiel spočíva aj v tom, že v Českej republike majú dlžníci právo požiadať o moratórium, na Slovensku inštitút moratória v rámci oddĺžovacieho konania neexistuje. Dôležitý rozdiel medzi oboma právnymi úpravami súvisí aj s lehotami, v rámci ktorých rozhodujú príslušné súdy o podanom návrhu. Napríklad v Českej republike súd na základe podaného návrhu rozhoduje najskôr o začatí insolvenčného konania, a to do dvoch hodín od podania návrhu. V Slovenskej republike súd o začatí oddĺžovacieho konania v súvislosti s oddĺžením nerozhoduje, ale v lehote do 15 dní od podania návrhu rozhodne o vyhlásení konkurzu, resp. o určení splátkového kalendára a súčasne aj o oddĺžení dlžníka. Na rozdiel od českej právnej úpravy, na Slovensku môže o oddĺženie požiadať iba taká fyzická osoba, na ktorej majetok je vedené exekučné konanie. Na rozdiel od českého dlžníka, slovenský dlžník musí zložiť pred podaním návrhu na oddĺženie preddavok na úhradu odmeny a výdavkov správcu.

V súčasnosti je záujem o oddĺženie zo strany dlžníkov na Slovensku i v Čechách obrovský, preto je dôležité, mať o tomto inštitúte čo najviac informácií. K zvýšeniu povedomia o oddĺžení fyzických osôb právnou cestou prispieva aj táto bakalárska práca.

6. Použitá literatúra

Knižné zdroje:

- [1] VETERNÍKOVÁ, Mária, Dušan HOLUB, Marián KROPAJ, Hana MAGUROVÁ, Andrea SLEZÁKOVÁ, Martin WINKLER a Michal HUTTA. Základy obchodného práva pre ekonómov. Bratislava: Wolters Kluwer, 2017, 311 s. [17,57 AH]. ISBN 978-80-8168-727-3.
- [2] ĎURICA, Milan. 2017. Osobné bankroty. In Bulletin slovenskej advokácie. 2017, č. 4
- [3] MANÍK, R. 2017. Konanie o oddlžení po novom – správca ako alter ego dlžníka? In Bulletin slovenskej advokácie. 2017, č. 4
- [4] ĎURICA, M. 2012. Konkurzné právo na Slovensku a v Európskej únii. 3. vyd. Bratislava: EUROKÓDEX, 2012. s. 1024. ISBN 978-80-89447-82-4.
- [5] ĎURICA, M. - HUSÁR, J. 2008. Sprievodca konkurzným právom. [online]. Bratislava: Ministerstvo spravodlivosti SR. 2008. s. 67

Právne predpisy:

- [1] Zákon č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- [2] 377/2016 Z. z. zákon ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii
- [3] Zákon č. 182/2006 Sb. o úpadku a spôsoboch jeho řešení (insolvenčný zákon)
- [4] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/848

Internetové zdroje:

- [1] Опыт банкротства в других странах. [online]. Dostupné na internete [http://yrcreditrostov.ru/bankrotstvo-fizicheskix-licz-\(grazhdan\)-v-rostove-na-donu/opyit-bankrotstva-v-drugix-stranax](http://yrcreditrostov.ru/bankrotstvo-fizicheskix-licz-(grazhdan)-v-rostove-na-donu/opyit-bankrotstva-v-drugix-stranax)
- [2] POLÁČKOVÁ, Martina, Právník radí – Osobný bankrot. Dostupné na internete: < <https://www.trencianskyterajsok.sk/pravnik-radi-osobny-bankrot/>>
- [3] Brožúra – Osobný bankrot [online]. Centrum právnej pomoci, 2017. Dostupné na internete: < http://www.centrumpravnejpomoci.sk/wp-content/uploads/2014/03/Bro%C5%BE%C3%BAra-OB-02_2017.pdf >
- [4] Slovenská komora exekútorov, Počet nových exekúcií vlani klesol až o dve tretiny, 2019 [online], Dostupné na internete: < <https://www.ske.sk/pocet-novych-exekucii-vlani-klesol-az-o-dve-tretiny/>>
- [5] Jak se řeší insolvence? Podmínky už nejsou tak přísné, ale na oddlužení nedosáhne každý. Dostupné na internete: < <https://www.euro.cz/byznys/insolvence-dluhy-novela-insolvenzni-zakon-dluznik-oddluzeni-veritel-insolvenzni-rejstrik-1436973> >
- [6] Bencont weekly report. Osobný bankrot. 2017. č.25. Dostupné na internete: <<https://www.bencont.sk/app/cmsSiteAttachment.php?ID=161&disposition=inline> >